

## SISUKORD

1	ÜLDOSA .....	3
2	OLEMASOLEV OLUKORD .....	4
2.1	Lähtematerjalid.....	5
3	UURINGUD .....	6
3.1	Geodeetilised uuringud .....	6
3.2	Geoloogilised uuringud .....	6
4	PROJEKTLAHENDUS .....	7
4.1	Üldandmed .....	7
4.2	Plaanilahendus.....	7
4.3	Vertikaalplaneerimine.....	7
4.4	Eeltööd .....	8
4.5	Mullatööd.....	8
4.6	Truubid .....	8
4.7	Kraavid .....	9
4.8	Dreenkiht.....	9
4.9	Killustikalus.....	9
4.10	Katend .....	9
4.10.1	Katendikonstruktsioonid .....	9
4.10.2	Nõuded materjalidele .....	10
4.10.3	Katendite rajamine.....	11
4.11	Liikluskorraldus .....	11
4.11.1	Ajutine liikluskorraldus.....	11
4.11.2	Liiklusmärgid.....	11
4.11.3	Teekatte märgistus .....	11
4.12	Piirdeaed .....	11
4.13	Haljastus.....	12
5	ÜLDNÕUDED EHITUSTÖÖDE TEOSTAMISEL .....	13
5.1	Tööde organiseerimine .....	13
5.2	Tööohutusmeetodid .....	14
5.3	Looduskeskkonna kaitse.....	14

5.4	Puude kaitsmine ehitustööde ajal .....	14
5.5	Kaevetööd .....	15
5.6	Materjalide kvaliteet ja garantii.....	15

**Joonised:**

TL-4-01 – Asendiplaan

TL-6-01 – Vertikaalplaneering

TL-6-02 – Tüüpristlõiked

TL-6-03 – Metsaka tee pikiprofiil

TL-6-04 – Reoveepuhasti tee pikiprofiil

## SELETUSKIRI

### 1 ÜLDOSA

Käesoleva projekti on koostanud Esprii OÜ. Projekti tellijaks on Tuhala Kinnisvara OÜ. Projektala asub aadressil Harju maakond, Kose vald, Tuhala küla, Metsaka (kü 33701:001:0026).

Projekti eesmärgiks on lahendada Metsaka kinnistu detailplaneeringu järgne teedeehituslik osa.

Projekti nimetus: **Metsaka kinnistule kavandatavate elamukruntide juurdepääsutee, teedeehituslik osa**

Töö nr: 25008

Projekti staadium: Põhiprojekt.

Projekti asukoht: Harju maakond, Kose vald, Tuhala küla

Tellija andmed: **Tuhala Kinnisvara OÜ**

aadress: Veski tee 7, Saula küla Kose vald Harjumaa 75117

telefon: +372 56 96 3626

e-mail: [tuhala.kinnisvara@gmail.com](mailto:tuhala.kinnisvara@gmail.com)

reg.nr.: 17171125

Projekteerija andmed: **OÜ Esprii**

aadress: Kaisla 3 Tallinn 13516

tel +372 502 6788

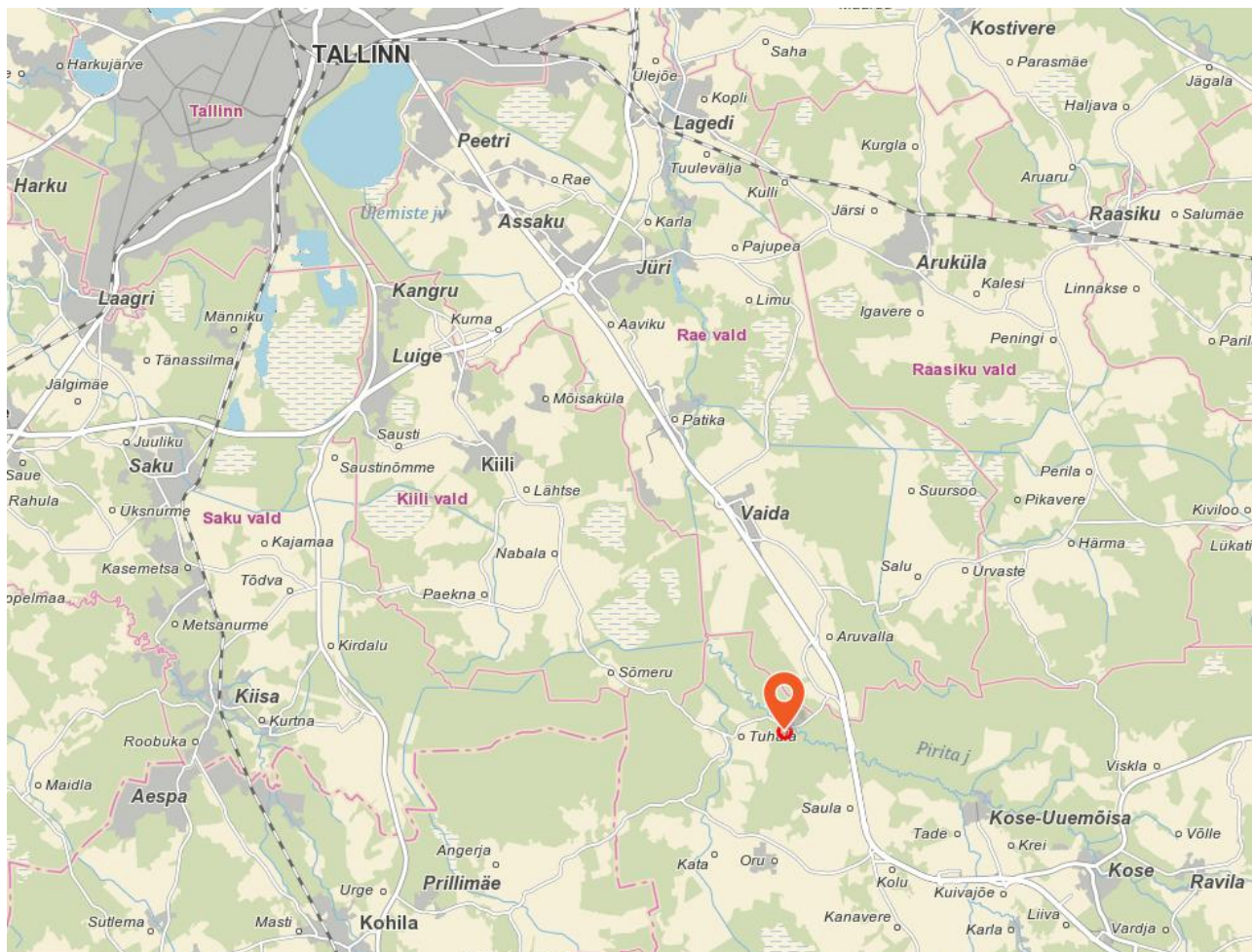
e-mail: [esprii@esprii.ee](mailto:esprii@esprii.ee)

reg nr: 12566284

Projekti koostamisel on arvestatud Eestis kehtivaid seadusi, standardeid, normdokumente ning juhendeid. Seadused on leitavad Elektroonilise Riigi Teataja kataloogist – [www.riigiteataja.ee](http://www.riigiteataja.ee), Standardid – [www.evs.ee](http://www.evs.ee) ning juhendid Transpordiameti veebilehel rubriigist „Juhendid“ – <https://transpordiamet.ee/riigiteede-juhendid>.

## 2 OLEMASOLEV OLUKORD

Projektala asub Kose vallas Vaida-Urge kõrvalmaantee nr 11202 ääres. Juurdepääs kinnistule on hea. Kinnistul puuduvad kommunikatsioonid.



Joonis 1. Objekti asukoht

Projektala hõlmab Tuhala külas, Metsaka maaüksust katastritunnusega 33701:001:0026, suurusega 7,24 ha. Kinnistu sihtotstarve on maatulundusmaa. Pääs projektalale on tagatud olemasolevalt Vaida-Urge teelt. Teisel pool teed lookleb Pirita jõgi. Ümbritsevad kinnistud lääne-põhja-lõunasuunal on valdavalt maatulundusmaa sihtotstarbega, idast piirneb kinnistu Otiveski elamurajooniga.

Käsitletava ala näol on tegemist hoonestamata endise metsamaaga, kus on ~20 aastat tagasi teostatud lageraie. Kinnistu idaservas asub põhja-lõunasuunaline kuivenduskraav.

Kinnistut hõlmav detailplaneering 02/2002 on kehtestatud 22.02.2012.

## 2.1 LÄHTEMATERJALID

Projekti koostamise aluseks on:

- Kose vald Tuhala küla, Metsaka kinnistu detailplaneering, koostaja Evox Invest OÜ, töö nr 02/2002
- Transpordiameti kiri nr 10.03.2025 nr 7.1-1/25/3772-2, „Riigitee 11202 Vaida-Urge tee km 10,97 ja Metsaka kinnistu juurdepääsutee ristumiskoha ehitamise nõuded“
- Geodeetiline mõõdistus, koostaja Kose Maakorralduse OÜ, töö nr: 1715-03.25
- Kose Vallavolikogu 25.02.2021 määrus nr 103 "Kose valla kaevetööde eeskiri"
- Kose Vallavolikogu 24.09.2009 määrus nr 151 „Kose valla heakorra eeskiri“
- Kose Vallavolikogu 31.05.2022 määrus nr 11 „Kose valla jäätmehoolduseeskiri“

Projekteerimistöödel on olnud aluseks projekteerimisnormid ja nõuded:

- Eesti Vabariigi Ehitusseadustik
- Kliimaministri 17.11.2023 määrus nr 71 „Tee projekteerimise normid“
- Vabariigi Valitsuse 08.12.1999 määrus nr 377 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses“
- Majandus- ja taristuministri 17.07.2015 määrus nr 97 "Nõuded ehitusprojektile"
- Majandus- ja taristuministri 08.06.2015 määrus nr 62 „Nõuded ehitusprojekti ekspertiisile“
- Majandus- ja taristuministri 03.08.2015 määrus nr 101 „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“
- Majandus- ja taristuministri 13.07.2018 määrus nr 43 „Nõuded ajutisele liikluskorraldusele“
- Majandus- ja kommunikatsiooniministri 22.02.2011 määrus nr 12 „Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele“
- Majandus- ja kommunikatsiooniministri 09.07.2015 määrus nr 89 „Tähistatavate teede liigid, juhatus- ja teeninduskohamärkide paigaldamise kord ning sihtpunktidele viitamise süsteem“
- Sotsiaalministri 04.03.2002 määrus nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“
- Transpordiameti juhend „Elastsete teekatendite projekteerimise juhend“
- Transpordiameti juhend „Asfaldist katendikihtide ehitamise juhised 2021“;
- Transpordiameti juhend „Killustikust katendikihtide ehitamise juhised 2022“;
- Transpordiameti juhend „Muldkeha ja drenikihtide projekteerimise, ehitamise ja remondi juhised 2016“;
- Transpordiameti juhend „Muldkeha pinnaste tihendamise ja tiheduse kontrolli juhised 2006“;
- Transpordiameti juhend „Riigiteede liikluskorralduse juhend Nõuded liikluse korraldamisele, liikluskorraldusvahenditele ja nende kasutamisele“
- Transpordiameti juhend „Riigiteede haljastustööde juhised MA 2018-13“;
- Transpordiameti juhend „Tee-ehitustööde kontroll- ja vastuvõtutoimingute loetelu“
- Transpordiameti juhend „Tüüpkatendid väikese liiklussagedusega teedele“,
- Tallinna Linnavalitsuse 18.09.2019 määrus nr 27 „Teekatendi- ja kaevukonstruksioonide projekteerimisele, rajamisele ja remondile esitatavad nõuded“
- EVS 932:2017 – Ehitusprojekt

- EVS 843:2016 – Linnatänavad
- EVS 901-1:2020 Osa 1. Asfaltsegude täitematerjalid;
- EVS 901-2:2016 Osa 2. Bituumensideained;
- EVS 901-3:2021 Osa 3. Asfaltsegud.
- EVS 613:2023 „Liiklusmärgid ja nende kasutamine“
- EVS 614:2022 „Teemärgised ja nende kasutamine“
- EVS-EN 12899-1 Vertikaalsed liikluskorraldusvahendid. Liiklusmärgid.

### 3 UURINGUD

#### 3.1 GEODEETILISED UURINGUD

Geodeetiline alusplaan on koostatud Kose Maakorralduse OÜ poolt, töö nr: 1715-03.25.

Digitaalne geodeetiline alusplaan on mõõtkavas 1:500, koordinaatsüsteem: L-EST'97, kõrgussüsteem: EH2000.

#### 3.2 GEOLOOGILISED UURINGUD

Geoloogilised uuringud viidi läbi aprill 2025 Esprii OÜ poolt. Uuringu käigus määrati kasvupinnase kihi paksused 5 punktis. Surfiaukude järgi on kasvupinnase keskmine paksus ~40 cm.

Uuringupunkt	Kasvupinnase paksus [cm]	Aluspinnas	veetase [cm]	Märkused
UP 1	39	Saviliiv	-	
UP 2	40	Saviliiv	40	
UP 3	50	Saviliiv	40	
UP 4	25	Saviliiv	35	
UP 5	45	Saviliiv	25	

## **4 PROJEKTLAHENDUS**

### **4.1 ÜLDANDMED**

Projektlahenduse väljatöötamisel on arvestatud kehtivate seaduste, normide, olemasolevate krundipiiride, detailplaneeringu, Tellija soovidega ning teede ja tehnovõrkude paiknemistega.

Projektala saab alguse kõrvalmaantee 11202 Vaida-Urge tee, km 10,97. Teeregistri andmetel on Vaida-Urge tee aasta keskmine ööpäevane liiklussagedus 2024 aasta mõõtmisandmetel 340 a/ööp, millest sõiduaudod ja pakiaudod moodustavad 98%, veoaudod ja autobussid 2% ja autorongid 0%. Kehtiv piirkiirus on mõlemal suunal 50km/h.

Projekti elluviimisel arvestada, et Teehoiukava alusel toimuvad riigiteel 11202 teelõigul km 9,137-15,925 algusega 01.05.2025 pindamistööd (eeldatav lõpp 31.10.2025).

### **4.2 PLAANILAHENDUS**

Käesolev projekt käsitleb Harju maakonnas, Kose vallas, Tuhala külas Metsaka kü (33701:001:0026) detailplaneeringu järgsete teede projektlahendust.

Asendiplaanilise lahenduse koostamisel on järgitud Evox Invest OÜ poolt koostatud detailplaneeringut, töö nr 02/2002 ja Tellija soovidega.

Projektala juurdepääs on projekteeritud kõrvalmaantee nr 11202 Vaida-Urge tee 10,97 kilomeetril. Mahasõit riigiteele on projekteeritud 5 m laiusena, pöörderaadiused 5 m. Mahasõidu alla on projekteeritud truup.

Arenduse sissesõidule paremat kätt on projekteeritud tee laiendus autode lühiajaliseks parkimiseks. Peale laiendust on projekteeritud 4,5m laiused tiibväravad autodele ja 1,5m laiune jalakäijate värav.

Väravate lähistele on projekteeritud postkastide asukoht.

Tee on projekteeritud 4m laiusena ja ~290m pikkusena asfaltist kattega. Asfaltkatte äärde on projekteeritud 0,5 m laiused purukruusast peenrad. PK 2+50 – 2+80 on projekteeritud ümberpööramis koht.

Pk 1+47 saab alguse reoveepuhasti hoolduseks mõeldud 3,5m laiune kruusatee.

Vete ärajuhtimiseks on teede äärde ja kinnistute piiridele projekteeritud sademeveekraavid.

### **4.3 VERTIKAALPLANEERIMINE**

Vertikaalplaneeringu koostamisel on arvestatud olemasoleva maapinna, kõrvalmaantee katte ja kraavide ning olemasoleva maanteealuse truubi kõrgustega.

Metsaka tee on projekteeritud ühepoolse 2,5% põikkaldega kraavi poole. Pikiprofiilis jäävad kalded 0,3 – 3,0% vahele.

Sõidutee äärne peenar tuleb rajada 4% kaldega sõiduteest eemale.

Reoveepuhasti hooldustee on projekteeritud ühepoolse 3,0% põikkaldega kraavi poole.

Sademeveed kogutakse kraavidega kokku ja juhitakse olemas oleva truubi kaudu Pirita jõkke.

Olemasoleva katte ja projekteeritud katte kokku viimised tuleb teostada sujuvalt. Haljastus tuleb viia ümbritseva maapinnaga sujuvalt kokku.

#### **4.4 EELTÖÖD**

Enne ehitustöödega alustamist peab töövõtja teavitama ja vajadusel kohale kutsuma kõikide kommunikatsioonide valdajad. Samuti on töövõtja kohustatud enne tööde algust teavitama kõiki teisi asjast huvitatud osapooli, keda käesolev projekt puudutab. Tehnovõrkude ümbertõstmisel tuleb edastada tehnovõrkude valdajatele teostusjoonised, sealhulgas reserv- ja kaitsetorude paigaldamise teostusjoonised.

Maa-ala tuleb puhastada võsast, põõsastest, kividest, prügist jne.

#### **4.5 MULLATÖÖD**

Muldkeha ehitamisel katte pinnast kuni 1,0 m sügavuseni kasutada materjali tähisega Tm\_90, mille filtratsioonimoodul on vähemalt 0,5 m/ööpäevas.

Katte pinnast sügavamal, kui 1,0 m kasutada materjali tähisega Tm\_65, mille filtratsioonimoodul on vähemalt 0,2 m/ööpäevas.

Muldkeha minimaalne tihendustegur  $kt=0,95$ .

#### **4.6 TRUUBID**

Uued plasttruubid on projekteeritud järgnevalt:

- Pk 0+05 – Di 400 mm, pikkusega 12 m, pikikalle 1,0 %
- Pk 1+36 – Di 400 mm, pikkusega 10 m, pikikalle 1,0 %
- Pk 2+37 – Di 400 mm, pikkusega 10 m, pikikalle 1,0 %
- T2 Pk 0+05 – Di 400 mm, pikkusega 10 m, pikikalle 1,0 %

Kõik plasttruubid on projekteeritud rõngasjäikusega 8 kN/m<sup>2</sup> (SN8). Truupide paiknemine on kajastatud asendiplaanidel.

Plasttruupide sisse ja väljavoolud kindlustada vastavalt Transpordiameti truubi rajamise tüüpjoonistele munakividega NGS 2 profiili kangal. Truupide kohal olevate nõlvade ülemine osa (munakivikindlustusest kõrgemale jääv osa) kindlustada mulla ja murukülvi ning vajadusel erosioonitõkke matiga (kookos- või põhkmatt). Truubi otste kindlustamine peab kajastuma truubi rajamise hinnas.



#### 4.7 KRAAVID

Vete ära juhtimiseks on Metsaka tee vasakusse serva projekteeritud kraav 0,4 m põhja laiusega ja nõlvadega 1:2 või laugemad.

Ülejäänud kraavid on projekteeritud nõlvadega 1:1,5 või laugemad.

Kraavide pikiprofiilid jäävad vahemikku 1,6 – 7,5 ‰.

Kraavide paiknemine on kajastatud asendiplaani joonisel.

#### 4.8 DREENKIHT

Dreenikihi ehitamiseks kasutada materjali tähisega TM\_105, mille filtratsioonimoodul on vähemalt 1,0 m/ööpäevas EVS-901-20 järgi.

Dreenikihi elastsusmoodul, mõõdetuna teel LOADMAN- või INSPECTOR-tüüpi seadmega, peab olema vähemalt 65 MPa ja tihendustegur minimaalselt  $kt=0,98$ .

#### 4.9 KILLUSTIKALUS

Killustikalus ehitada kiilumismeetodil, juhindudes Transpordiameti juhendist „Killustikust katendikihtide ehitamise juhised 2022“.

Killustikaluse ehitamisel kasutatavad materjalid peavad vastama minimaalselt järgnevatele nõuetele:

- (Gc80/20; C<sub>50/10</sub>; LA<sub>35</sub>; F<sub>4</sub>; FI<sub>35</sub>; f<sub>4</sub>)

Elastsusmoodul tihendatud aluse pinnal mõõdetuna teel LOADMAN- või INSPECTOR-tüüpi seadmega peab olema minimaalselt:

- 170 MPa – Sõiduteel
- 140 MPa – Kergliiklustee all
- 130 MPa – Tugipeenrad

Kui killustikaluseid ehitatakse kiilumismeetodil, siis võib kiilumiseks kasutada eelnevalt sõelutud freespuru eeldusel, et lõplik kihi paksus ei ületa 3 cm.

#### 4.10 KATEND

##### 4.10.1 KATENDIKONTRUKTSIOONID

Katendi projekteerimisel on aluseks võetud Transpordiameti juhend „Tüüpkatendid väikese liiklussagedusega teedele“ ja Tellija erisoovid. Teekatendi aktiivsooni ülemises osas (asfaltbetoonkatendi puhul vähemalt 1,0 m) tuleb kasutada täitematerjale, mis on külmakindlad ning vastavate drenivate omadustega. Külmakerkelised

ja nõrgad aluspinnased tuleb eemaldada ja asendada nõuetekohase täitematerjaliga. Tee alt tuleb muld ja turvas eemaldada. Katendite konstruktsioonid on kajastatud asendiplaanil.

Projekteeritud katendikonstruktsioonid on järgnevad:

<b>Katend TÜÜP 1</b>	
AC 12 surf	4 cm
AC 16 base	5 cm
Killustikalus, E=170 MPa	25 cm
Dreenkiht, (k=0,98) Tm_105	25 cm
Täitepinnas, (k=0,95) Tm_90	40 cm
Vajadusel täitepinnas Tm_65	
Olemasolev aluspinnas	

<b>Katend TÜÜP 2</b>	
Purukruus (pos 5), E=130 MPa	12 cm
Purukruus (pos 4)	20 cm
Dreenkiht, (k=0,98) Tm_105	25 cm
Täitepinnas, (k=0,95) Tm_90	40 cm
Vajadusel täitepinnas Tm_65	
Olemasolev aluspinnas	

<b>Haljastus</b>	
klass I murukülv	
Kasvupinnas	15 cm
Vajadusel täitepinnas	

#### 4.10.2 NÕUDED MATERJALIDELE

Asfaltkatetes kasutatavad materjalid peavad vastama EVS 901-3:2021 Tabel 7 ja 9, AKÖL 1500-2999 toodud nõuetele. Minimaalsed nõuded asfalteerimisel kasutatavatele täitematerjalidele on:

- AC 12 surf – G<sub>C</sub>85/20; C<sub>50/30</sub>; LA<sub>35</sub>; AN<sub>19</sub>; F<sub>NaCl4</sub>; FI<sub>20</sub>; f<sub>4</sub>
- AC 16 base – G<sub>C</sub>85/20; C<sub>50/30</sub>; LA<sub>35</sub>; F<sub>4</sub>; FI<sub>20</sub>; f<sub>4</sub>

Sõidutee peenrad kindlustatakse purustatud kruusaga fr. 0-16 (Tee ehitamise kvaliteedi nõuded, Lisa 10 pos 5). Üle 4 mm teri peab olema >50 % ning peenosiste sisaldus 8-15%. Tugipeenarde elastsusmoodul mõõdetuna LOADMAN- või INSPECTOR-tüüpi seadmega tugipeenra keskelt peab olema vähemalt 130 MPa.

#### **4.10.3 KATENDITE RAJAMINE**

Katendite rajamine teostada vastavalt järgmistele normidele:

- Majandus- ja taristuministri määrus nr 101 03.08.2015 „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“
- Transpordiameti juhend „Asfaldist katendikihtide ehitamise juhised 2021“;
- Transpordiameti juhend „Killustikust katendikihtide ehitamise juhised 2022“;
- Transpordiameti juhend „Muldkeha ja drenikihi projekteerimise, ehitamise ja remondi juhised 2016“;
- Transpordiameti juhend „Muldkeha pinnaste tihendamise ja tiheduse kontrolli juhised 2006“;
- Transpordiameti juhend „Riigiteede haljastustööde juhised MA 2018-13“;
- EVS 901-1:2020 Osa 1. Asfaltsegude täitematerjalid;
- EVS 901-2:2016 Osa 2. Bituumensideained;
- EVS 901-3:2021 Osa 3. Asfaltsegud.

\*Kui erinevate juhendite nõuete vahel on ebakõlasid tuleb lähtuda rangemast nõudest.

#### **4.11 LIIKLUSKORRALDUS**

##### **4.11.1 AJUTINE LIIKLUSKORRALDUS**

Ehitajal on kohustus koostada ehitusaegne liikluskorralduse projekt, mis tuleb kooskõlastada Transpordiametiga.

##### **4.11.2 LIIKLUSMÄRGID**

Liiklusmärgid paigaldatakse vastavalt käesoleva projekti asendiplaani joonistele. Projekteeritud liiklusmärgid kuuluvad suurusgruppi I. Sõidutee liiklusmärkidel kasutada II klassi valgust peegeldavat kilet. Liiklusmärgid peavad olema paigaldatud kuumtsingitud postidel (tuulerõhk – WL4 (EVS-EN 12899-1 tabel 8, lumekoormus sahkamisest - DSL1-DSL3)). Kõik avatud ülemise otsaga postid tuleb varustada vastupidavast materjalist kattega, mis takistab vee sissepääsu posti.

Paigaldatavad märgikomplektid peavad olema CE-märgistatud vastavalt EVS-EN 12899-1.

Liiklusmärgid tuleb paigaldada vastavalt standardile EVS 613 „Liiklusmärgid ja nende kasutamine“.

##### **4.11.3 TEEKATTE MÄRGISTUS**

Käesoleva projektiga ei ole teekattemärgistuse rajamist ette nähtud.

#### **4.12 PIIRDEAED**

Elamurajooni sisse- ja väljasõidule on projekteeritud puidust 4,5m laiune tiibvärav ja 1,5m laiune jalgvärav. Väravad on ühendatud juurdepääsukontrolli automaatikaga.

Aiad ja väravad tuleb paigaldada vastavalt tootja juhenditele.

#### **4.13 HALJASTUS**

Projektiga on ette nähtud haljastada tasapinnalised alad klass I murukülviga. Seemne külvamistihedus peab olema 20 – 30 g/m<sup>2</sup>. Muru külviks tuleb kasutada kodumaise või naaberriikide päritoluga seemneid, millel on head idanemis ja katvusomadused.

Haljasalad rajada kasvualusele mis on tihendatult/peale rullimist vähemalt 15 cm, vajadusel tuleb kasvupinnast juurde vedada. Pärast tihenemist peab taastatud ala jääma ümbritseva maapinnaga ühele tasemele ning olema piisavalt tasane käsipuruniitjaga niitmiseks.

Kasvumuld ei tohi sisaldada prahti, kive vms suurusega üle 20 mm ega mitmeaastasi juurumbrohte. Kasvualuse rajamiseks võib kasutada eelnevalt kooritud kasvupinnast, kui see vastab kasvumullale esitatud nõuetele.

Kõik ehituse käigus rikutud haljasalad tuleb taastada.

## 5 ÜLDNÕUDED E HITUSTÖÖDE TEOSTAMISEL

Kõik ehitustööd tuleb läbi viia vastavalt:

- Eesti Vabariigis kehtivatele seadustele, määrustele, valitsuse ja ministeeriumide otsustele;
- kohaliku võimu ettekirjutustele;
- kontrollivate instantside määrustele ja instruktsioonidele;
- Eesti Vabariigis kehtivatele normidele ja standarditele;
- üldkehtivatele normidele ja arusaamadele kvaliteetsest tööst.

Ehitustööde teostamisel tuleb järgida majandus- ja taristuministri määruse nr 43 (vastu võetud 13.07.2018) „**Nõuded ajutisele liikluskorraldusele**“ nõudeid. **Tööde aegne liikluskorraldus tuleb kooskõlastada Transpordiametiga.** Tee-ehituslike tööde teostamisel tuleb juhendada majandus- ja taristuministri 03.08.2015. a määrusest nr 101 „**Tee ehitamise kvaliteedi nõuded**“.

Ehitus- ja hooldustööde käigus tuleb kasutada mehhanisme ja tehnoloogiat, mis välistavad kütte- ja määrdeainete sattumist pinnasesse. Tööde tegemisel tuleb rangelt täita tuleohutusnõudeid.

Kasutada tuleb veotehnikat, mille koormast veetava materjali pudenemine (maha voolamine) on välistatud.

Kõik tööd peab ehitaja tegema vastavuses heade ehitustavadega ning viisil, mis ei kahjusta ümbritsevat sotsiaal- ja looduskeskkonda.

**Tööde tegemise ajal tuleb pidada kinni sotsiaalministri 04.03.2002. a määrusest nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“.**

**Kõik ehituse käigus rikutud haljasalad ja tuleb taastada.**

### 5.1 TÖÖDE ORGANISEERIMINE

Tööde teostamisel tuleb arvestada kõikide tööde omavahelist seost, tehnilisi võimalusi ja kasutatavaid ehitusmehhanisme.

Töövõtja ei tohi alustada ehitustöid ilma ehitusloata. Ehitusloa taotlenud isik on kohustatud esitama pädevale asutusele vähemalt kolm päeva enne ehitamise alustamist teatise ehitamise alustamise kohta. Teede ehitusel on kohustuslik kaasata vastavat pädevust omav omanikujärelevalveinsener.

Töövõtja peab oma kuludega korraldama geodeetilise mahamärgkimise ja kontrollimise ning teostusmöödistuse.

Ehitaja on täielikult vastutav ohutustehnika, tervisekaitse ja tulekaitse olukorra eest objektil ning peab täitma komplekselt Eesti Vabariigis kehtivaid ohutustehnika, tervise- ja tulekaitse-eeskirju.

## **5.2 TÖÖOHUTUSMEETODID**

Ehitustööde teostaja peab tagama ehitustööde teostamise, ehitusplatsi kontrolli ja töötervishoiu ning tööohutuse nõuete täitmise vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 377 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses“ (vastu võetud 08.12.1999. a).

Ehitustööde teostajal peavad olema olema määruses nõutud dokumendid. Ehitaja peab ehitustööde alustamisest teatama Tööinspektsiooni kohalikule asutusele vähemalt kolm päeva enne töödega alustamist. Ehitustööde ajal ei tohi ehitusel viibida kõrvalisi isikuid, samuti ei tohi teostatavad ehitustööd ohustada ehituse mõjupiirkonnas olevaid/elavaid isikuid. Ehitustööde teostajad peavad olema instrueeritud tööohutusalaselt ja olema varustatud töötamiseks vajalike kaitsevahenditega.

Töövõtja on kohustatud teavitama tööde alustamisest kõiki asjast huvitatud osapooli. Kinnistuomanikke tuleb teavitada ka likvideerimistöödest (nt puud, piirdeaed, hekk jmt) ning nende poolse soovi korral võimaldada see neil endil teostada. Piirinaabreid tuleb teavitada kõikidest töödest, mis viiakse läbi nende maal või kui ehitustegevus puudutab otseselt piirinaabri huve.

## **5.3 LOODUSKESKKONNA KAITSE**

Ehitaja vastutab looduskeskonna kaitse eest ehitusplatsil. Looduskeskonna kaitse objektiks on pinnas, põhja- ja pinnavesi, õhk ja puud (juhul kui puud projekti kohaselt kuuluvad säilitamisele või ümberistutamisele).

Ehituse käigus tuleb ehitajal juhendada kehtivatest jäätmekäitluseeskirjadest. Samuti tuleb rakendada kõiki sobivaid jäätmetekke vältimise võimalusi ning kanda hoolt, et tekkivad jäätmed ei põhjustaks ülemäärast ohtu tervisele, varale ega keskkonnale. Ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemine toimub vastavalt Kose Vallavolikogu määrusele nr 11 „Kose valla jäätmehoolduseeskiri“.

Masinate hooldustöid ja tankimist ei tohi teha ebatasasel pinnal ja veekogudele (kraavidele) lähemal kui 10 m. Töökohas peab olema varustus reostuse likvideerimiseks ja olmejäätmete kogumiskoht. Tulekahju ja keskkonnaohtliku reostuse tekkimisel asuda neid koheselt likvideerima ja informeerida juhtunust Päästeametit.

## **5.4 PUUDE KAITSMINE EHITUSTÖÖDE AJAL**

Puutüve ümber tuleb siduda püstised prussid, prusside ja tüve vahele panna pehmendus (kivivill, autokummid vms, prussidest kaitse peab ulatuma kogu tüve kõrguseni) ning jälgida, et ehitustööde käigus ei vigastataks puuoksi. Vajadusel võib kärpida puu alumisi oksid, kuid peab säilima antud puule iseloomulik võra kuju.

Jälgida tuleb, et ehitusseadmetega ei sõidetaks puude juurtel ega ladustataks sinna ehitusmaterjale. Tallamise eest kaitset vajav juurestik ulatub vähemalt puuvõra välisjooneni.

Kui ruumipuudus sunnib ehitusmaterjali puu alla ladustama, siis kaetakse koht kõigepealt ~200 mm paksuse liiva- või kergkruusakihiga, mille peale asetatakse puidust vms materjalist restid ehitusmaterjalide ladustamiseks. Ehituse lõppedes koristatakse kaitsekihid. Jälgida, et ehitustööde käigus ei vigastataks puude oksid.

Üle 40 mm läbimõõduga juuri ei tohi läbi raiuda. Kui sellise läbimõõduga juured jäävad kaevetööde alasse, siis tuleb seal kaevata labidaga käsitsi.

## **5.5 KAEVETÖÖD**

Kaevetöid tuleb alustada ettevalmistustöödest. Kaevetöödel lähtuda Kose Vallavolikogu määrusest nr 103 "Kose valla kaevetööde eeskiri".

Kõik kaevikud teeb töövõtja nende mõõdete, kallete ja sügavusega, mis on dikteeritud ehitustööde teostamise vajadusest.

Väljakaevatud pinnas tuleb paigutada nii, et see ei segaks edaspidist ehitustegevust ja oleks välditud materjalide kaevikusse libisemine ja kukkumine.

## **5.6 MATERJALIDE KVALITEET JA GARANTII**

Kõikidel ehituses kasutatavatel materjalidel, toodetel ja seadmetel peavad olema ametlikud sertifikaadid, mis kinnitavad tehnilisi omadusi ja garanteeritud kasutusaega. Valmis konstruktsioonidele ja ehitusele annab garantii töövõtja.

Töövõtjal tuleb tõendada materjali kvaliteeti vastavalt „Tee-ehitustööde kontroll- ja vastuvõtutoimingute loetelu Maanteeameti peadirektori 01.04.2019 käskkiri nr 1-2/19/197“ nõuetele. (kontrolltoimingute sagedused veerg 7 alusel).